

Identificació de l'element

Denominació: TORRE DE DEFENSA DE SON VIVOT

Clau: -

Codi: INC- E003

Grau de protecció: A1 (BIC)

Tipologia: torre de defensa

Ús actual: habitatge i agroturisme

Autoria: -

Estil o corrent: tipologia tradicional

Identificació espacial

Municipi: Inca

Situació: Camí Vell d'Artà a Lluc

Coordenades UTM: X: 497188 / Y:4399006

Altitud: 72 m

Entorn: rústic, als peus del puig de Santa Magdalena, entre Binissetí, Son Sastre i Son Frare, a la vorera del camí vell d'Artà a Lluc.

Referència cadastral: 07027A007006280000XT

Notes històriques

Fins al segle XVI, la finca fou anomenada Son Suau. L'any 1581 era propietat de Pere Vivot, i ja es documenta amb el nom de Son Vivot. Durant el segle XVII, Son Vivot es configurà com el nucli d'un conjunt senyorial de propietats, entre els quals hi havia diversos rafals i molins d'aigua. El 1636, quan el senyor Jaume Rossinyol era el seu propietari, tenia cases, amb capella, celler, tafona i molí de sang i es dedicava a olivars, garroverars, figuerals, fruiters, vinyes i conreu de cereals. El 1642 pertanyia a l'heretat de la senyora Uniça Vivot i Puigdorfila i aquest mateix any passà a la senyora Joana Vivot, viuda del senyor Jordi Sureda. El 1645, era de l'heretat de la senyora Dionísia Vivot.

El 1664, la senyora Francina Tomàs Sureda, esposa del II Comte de Formiguera, Ramon Burgues Safortesa, anomenat el comte Mal, adquirí de la Cort del batlle de la Ciutat la possessió de Son Vivot, juntament amb Son Albertí, per 3.331 £, finques que pertanyien a l'heretat del senyor Pere Vivot i feia molts d'anys que estava descurada i sense conrar. La nova propietària patrocinà la construcció d'un nou casal. Dins la possessió hi havia les ruïnes d'una síquia que duia l'aigua del torrent del Pont d'en Lleó a les cases de Son Vivot i també era emprada per regar l'hort de la possessió; la nova propietària adobà la síquia i, l'any 1668 li fou reconegut el dret sobre l'aigua que havia canalitzat, amb un cens de 8 sous alodials, però topà amb l'oposició del senyor de Talapi, Agustí Gual; l'avinença atorgà 4 dies setmanals per a Son Vivot i tres per a Talapi. L'any 1669 s'agregà a la possessió el molí de l'Alzinar de sa Torrentera, adquirida a la senyora Margalida Font de Roqueta, i el 1671 els rafals de Son Català i Son Perelló, del terme de Selva. El 1675 es feren grans obres d'ampliació a les cases de Son Vivot i a la capella hi havia el llenç de l'Adoració dels Reis. A la mort de la comtessa, el 1674, la finca passà al seu nebot, el senyor Joan Miquel Sureda i de Santacília, qui guanyà un plet interposat pel comte de Formiguera, vidu de Francina Tomàs (Murray-Llabrés-Pascual, 1990: 23). El nou propietari, l'any 1681 comprà el contigu rafal de Son Tarascó (Búger). El 1693, la valoració de Son Vivot i els seus rafals era de 30.000 £. El següent propietari fou el senyor Joan Sureda i Villalonga, nomenat l'any 1717 marquès de Vivot.

El 1782 era del marquès de Vivot, Joan Sureda i de Verí; aquest, l'any 1804 adquirí l'aigua de la síquia de sa Torrentera. L'any 1789, Jeroni de Berard en féu aquesta ressenya: "*Son Vivot. Marquezado. Grande predio de trigo, aceite, huerto pequeño. Lo posee el marqués de Vivot*" (Berard, 1789: 264). El 1836 pertanyia al fill de l'anterior, Joan Miquel Sureda i de Verí, marquès de Vivot, amb una extensió de 560 quarterades. Ja avançat el segle XX, la finca passà, per herència, als Montaner Sureda, i es dividí entre el comte de Savellà, Pere de Montaner Sureda, i la seva germana Dolors. A l'actualitat, una de les dues parts de Son Vivot es dedica a agroturisme.

El celler data de principis del segle XVIII. Entre finals del segle XIX i principis del segle XX, el celler va produir vi amb l'etiqueta del Marquès de Vivot.

Segons l'Arxiduc, és un dels cinc cellers que cita l'Arxiduc com de major producció del poble, entre els 67 principals que anomena de tota l'illa.

Descripció de l'element

Descripció estructures: antiga torre de defensa, situada a la part dreta de la façana principal de les cases, de planta quadrangular i amb tres plantes d'alçat: una portassa d'arc rebaixat a la planta baixa, una finestra al primer pis i una altra al segon; el coronament és un perímetre de merlets. Baix aquesta es situa el celler, una estança que confirma la importància que va tenir la vinya a la possessió.

En el lateral esquerre de la torre podem veure una única obertura: un balcó, amb volada de pedra i barana de ferro, situat a l'alçada del primer pis.

L'interior d'aquesta no s'ha pogut visitar.

Cronologia: moderna (es coneixen notícies anteriors al 1581)

Criteris de datació: documentals

Classificació general: arquitectura militar

Accessibilitat: a peu, amb vehicle ordinari

Funcionalitat: habitatge i agroturisme

Materials i tècniques de construcció: pedra, marès, morter, fusta. La torre està feta de paredat en verd, amb les cantoneres de carreus de pedra viva, al igual que els emmarcaments de les obertures.

Bibliografia

AAVV: *Inventari de Cellers. Inca*. Consell de Mallorca. Fitxa 45.

AAVV: *Gran Enciclopèdia de Mallorca*. Palma, Promomallorca, 1989-98. T. XVIII, p. 223-224.

Albertí, A.; Morey, A.: "El funcionament d'una possessió mallorquina en el primer terç del segle XIX: Son Vivot del Puig d'Inca". A: *Randa* núm. 20. Barcelona, 1986.

Berard, G.: *Viaje a las villas de Mallorca (1789)*. Palma, Ajuntament, 1983. P. 264

Fullana, P.; Tur, M.: *Guia dels pobles de Mallorca. Inca*. Palma, Hora Nova, 1999. p. 77- 79.

Lluís Salvador, Arxiduc d'Àustria: *Las Baleares descritas por la palabra y el dibujo*. Mallorca. Palma, José J. de Olañeta, 1987. Tom V, p. 273.

Murray, D. G.; Llabrés, J.; Pascual, A.: *Jardines de Mallorca. Tradición y estilo*. Palma, Olañeta, 1990. P. 19- 23.

Ordinas i Marcé, G.: *Guia patrimonial del Raiguer*. Mancomunitat del Raiguer, 2007. P. 146.

Estat de conservació

Estat de conservació: bo. Dolent el celler.

Causes del deteriorament: -

Defectes de conservació: segons la fitxa d'inventari, el celler va ser condemnat fa anys perquè anemaçava ruina.

Perills eventuais: -

Treballs realitzats: no es coneixen

Protecció de l'element

Grau de protecció: A1 (BIC)

Protecció proposada: conservació íntegra

Usos permesos: els mateixos de la zona o els que es detallen en el Pla General d'Ordenació urbana (PGOU), d'acord a la seva qualificació

Elements destacats a preservar: -

Intervencions preferents i admissibles: en aquesta part de l'edifici només es podran dur a terme obres de consolidació, conservació o restauració. Manteniment de la volumetria i dels materials existents.

Eliminació dels falsos merlets. Documentar i preservar possibles elements històrics ocults i evidenciar-los tan sols en el cas de que no distorsionin la unitat arquitectònica.

Propietat: particular

Classificació del sòl: rústic (SRG, ANEI)

Protecció existent: la torre és Bé d'Interès Cultural des de 1993; a més, aquesta torres es troba inclosa en una altra fitxa, la corresponent a les cases de possessió de Son Vivot (INC- D110). Les cases estan situades dins una Àrea Natural d'Especial Interès MA-43, i l'escut també és BIC des de 1963.

Altres / Observacions:

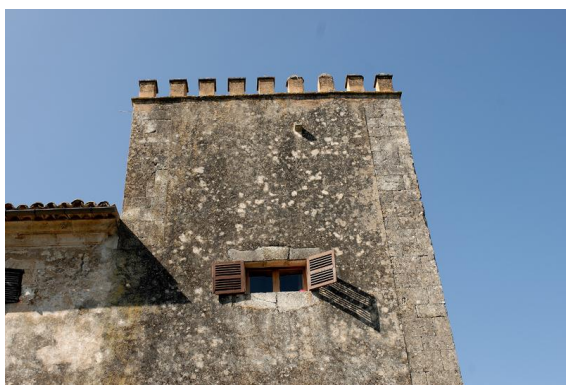
Zona de protecció de l'element

Àmbit d'influència:

Definició de les intervencions preferents sobre l'entorn de l'element:

Plànol de delimitació de l'àmbit d'influència:

Galeria

Plànol de situació

